

OBSAH OPERY

PRVNÍ DĚJSTVÍ

Kolonáda luhačovických lázní. Patnáct let před dějem 3. jednání.

Na kolonádě se procházejí lázeňští hosté, mezi nimi také dr. Suda s přáteli Konečným a malířem Lhotským. Doprovázejí krásnou mladou paní – Mílu Válkovou. Při korzu potkávají dalšího lázeňského hosta, skladatele Živného. Ze setkání je patrné, že Živný a Míla se již znají, což okolí překvapí. Přichází slečna Stuhlá, která za všeobecného veselí a posměchu mládeže nacvičuje se sborem učitelek vystoupení. Dr. Suda organizuje výlet a celá společnost vesele odchází.

Zůstává pouze Míla s Živným. Objasňují si, proč tak nešťastně skončil jejich dřívější milostný vztah. Mílina matka chtěla zabránit sňatku Míly s Živným, kterého pro svou dceru považovala za společensky nepřijatelného. Proto ji seznámila s váženým mužem, avšak Míla stále milovala Živného, se kterým se dále scházela. Brzy zjistila, že čeká dítě. Jakmile se to dozvěděla Mílina matka, nechala dceru odvézt z Prahy. Po porodu synka Doubka se Míla vrátila do Prahy, ale na Živného musela zapomenout. Živný se celý čas trápil, jelikož byl přesvědčen o nestálosti Míliných citů.

Lázeňská společnost se vrací z výletu, nastává večer. Míla a Živný spolu chtějí začít žít a vychovávat syna navzdory matčinu nesouhlasu. Na vylidněnou kolonádu přichází Mílina matka a hledá dceru. Když se dozvídá, že odešla s Živným, popadá ji vztek i beznaděj.

DRUHÉ DĚJSTVÍ

Byt Míly a Živného, pracovna s klavírem. Čtyři roky po 1. jednání.

Živný u klavíru přehrává a zpívá části své autobiografické opery, které však stále chybí poslední dějství. Živný líčí, jak Mílu v opeře ostouzel a nenáviděl za její domnělou zradu. Rodinný život narušuje Mílina duševně chorá matka, která nenávistně útočí na Živného. Kvůli nepozornosti sloužících se matce podaří utéct z pokoje. Útočí opět na Živného a pak utíká se svými šperky nahoru po schodišti a s výkřikem se vrhá přes zábradlí. Míla se ji pokouší zadržet, ale sama je padající matkou stržena dolů. Obě ženy jsou mrtvé. Doubek i Živný si zoufají nad smrtí Míly. Skladatel vzývá blesky, aby ještě více bily do jeho strašného osudu.

TŘETÍ DĚJSTVÍ

Aula konzervatoře, letní dopoledne. Doba přítomná.

Studenti, mezi nimiž je i mladý Doubek, zkoušejí operu profesora Živného. Diví se závěru opery a očekávají, že Živný donese poslední jednání. Studenti si začnou o opeře povídat, někteří si dělají legraci. Doubka se dotkne parodování dětské scény, kterou kdysi s rodiči prožil. Přichází Živný a studenti jej žádají, aby jim o opeře něco pověděl. Živný připouští, že hlavní postavu, skladatele Lenského, dobře zná. Vypráví o jeho psychologických i uměleckých pohnutkách, o smutném příběhu jeho lásky. Mezitím se s přicházející bouřkou setmělo a studenti se začínají o rozrušeného učitele obávat. Pochopili, že Lenský je ve

skutečnosti sám Živný. Vypukne bouřka a uhodí blesk, v jehož iluminaci Doubek i Živný zahlédnou obraz Míly. Živný omdlévá. Studenti jej křísí a dozvídají se, že opera zůstane nedokončena, protože její konec je „v rukou božích a zůstane tam“.